

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2022. gada 22. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Kopējā patvēruma un imigrācijas politika –
Direktīva 2011/95/ES – Normas par bēgļa statusa vai alternatīvās aizsardzības statusa
piešķiršanas nosacījumiem – Statusa atņemšana – Direktīva 2013/32/ES – Kopējās procedūras
starptautiskās aizsardzības piešķiršanai un atņemšanai – Valsts drošības apdraudējums –
Specializētās iestādes nostāja – Piekļuve lietas materiāliem

Lietā C-159/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Fővárosi Törvényszék*
(Galvaspilsētas Budapeštas tiesa, Ungārija) iesniedza ar 2021. gada 27. janvāra lēmumu, kas Tiesā
reģistrēts 2021. gada 11. martā, tiesvedībā

GM

pret

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság,

Alkotmányvédelmi Hivatal,

Terrorelhárítási Központ,

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], Tiesas priekšsēdētāja
vietnieks L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents), tiesneši I. Ziemele, P. Dž. Švirebs [*P. G.
Xuereb*] un A. Kumins [*A. Kumin*],

ģenerālvokāts: Ž. Rišārs Delatūrs [*J. Richard de la Tour*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– GM vārdā – *B. Pohárnok, ügyvéd,*

* Tiesvedības valoda – ungāru.

- Ungārijas valdības vārdā – *M. Z. Fehér, R. Kissné Berta* un *M. M. Tátrai*, pārstāvji,
 - Čehijas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vláčil*, pārstāvji,
 - Nīderlandes valdības vārdā – *M. K. Bulterman* un *A. Hanje*, pārstāves,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *A. Azéma, L. Grønfeldt* un *A. Tokár*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2022. gada 28. aprīļa tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/95/ES (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu (OV 2011, L 337, 9. lpp.) 14. un 17. panta, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (OV 2013, L 180, 60. lpp.) 4., 10., 11., 12., 23. un 45. panta, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 41. un 47. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar prasību, ko cēla trešās valsts valstspiederīgais GM pret *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság* (Migrācijas policijas Valsts galvenā pārvalde, Ungārija; turpmāk tekstā – “galvenā pārvalde”) lēmumu, ar kuru viņam atņemts bēgļa statuss un atteikts piešķirt alternatīvās aizsardzības statusu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2011/95

- 3 Direktīvas 2011/95 2. panta d) un e) apakšpunkts ir formulēti šādi:

“Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

[..]

- d) “bēglis” ir trešās valsts valstspiederīgais, kas, pamatoti baidoties no vajāšanas rases, reliģijas, tautības, politisko uzskatu vai piederības kādai noteiktai sociālai grupai dēļ, atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir, un kas nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību, vai bezvalstnieks, kas, atrazdamies ārpus savas agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valsts, to pašu iepriekš minēto iemeslu dēļ nevar vai šādu baiļu dēļ nevēlas tajā atgriezties, un uz kuru neattiecas 12. pants;

[..]

f) “persona, kas tiesīga saņemt alternatīvo aizsardzību” ir trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, ko nevar kvalificēt kā bēgli, bet attiecībā uz kuru ir sniegts pietiekams pamatojums, lai uzskatītu, ka attiecīgā persona, ja tā atgrieztos savā izcelsmes valstī, vai ja bezvalstnieks atgrieztos savas agrākās pastāvīgās dzīvesvietas valstī, tam draudētu reāls risks ciest būtisku kaitējumu, kā noteikts 15. pantā, un uz kuru neattiecas 17. panta 1. un 2. punkts, un kas nevar vai šāda riska dēļ nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību.”

4 Šīs direktīvas 12. pantā ir noteikti gadījumi, kādos izslēdz no to personu loka, kas atzīti par bēgļiem.

5 Minētās direktīvas 14. panta 4. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts:

“Dalībvalstis var atcelt, izbeigt vai atteikt pagarināt bēgļa statusu, ko piešķirusi valsts, administratīva, tiesu vai tiesām līdzīgu iestāžu struktūra, ja:

a) ir pamats uzskatīt, ka viņš rada draudus tās dalībvalsts drošībai, kurā viņš uzturas.”

6 Šīs pašas direktīvas 17. panta 1. punkta b) un d) apakšpunktā ir noteikts:

“Trešās valsts valstspiederīgo vai bezvalstnieku izslēdz no to persona loka, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, ja ir nopietni iemesli uzskatīt, ka:

[..]

b) viņš izdarījis smagu noziegumu;

[..]

d) viņš rada draudus tās dalībvalsts sabiedrībai vai drošībai, kurā viņš uzturas.”

Direktīva 2013/32

7 Direktīvas 2013/32 16., 20., 34. un 49. apsvērumi ir izteikti šādi:

“(16) Ir būtiski, ka attiecībā uz visiem starptautiskās aizsardzības pieteikumiem lēmumus pieņem, pamatojoties uz faktiem, un ka pirmajā instancē tos pieņem iestādes, kuru darbiniekiem ir piemērotas zināšanas vai sniegta vajadzīgā apmācība starptautiskās aizsardzības jomā.

[..]

(20) Precīzi noteiktos gadījumos, kad pieteikums, iespējams, ir nepamatots vai kad pastāv nopietnas bažas par valsts drošību vai sabiedrisko kārtību, dalībvalstīm vajadzētu spēt paātrināt izskatīšanas procedūru – jo īpaši nosakot īsākus, bet saprātīgus termiņus dažiem procedūras posmiem –, neskarot atbilstīgu un pilnīgu izskatīšanu un šajā direktīvā paredzēto principu un garantiju efektīvu pieejamību pieteikuma iesniedzējam.

[..]

(34) Procedūrām, lai pārbaudītu starptautiskās aizsardzības nepieciešamību, vajadzētu būt tādām, lai kompetentās iestādes varētu veikt starptautiskās aizsardzības pieteikumu rūpīgu izskatīšanu.

[..]

(49) Attiecībā uz bēgļa vai alternatīvās aizsardzības statusa atņemšanu dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka personas, kas gūst labumu no starptautiskās aizsardzības, attiecīgi informē par iespējamu viņu statusa pārskatīšanu, un ka viņām ir dota iespēja iesniegt savu viedokli, pirms iestādes pieņem pamatotu lēmumu atņemt viņu statusu.”

8 Šīs direktīvas 2. panta f) apakšpunktā ir noteikts:

“Šajā direktīvā:

[..]

f) “atbildīgā iestāde” ir jebkura ar tieslietām saistīta vai administratīva struktūra dalībvalstī, kas atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu un kas ir kompetenta, lai šādos gadījumos pieņemtu lēmumus pirmajā instancē.”

9 Minētās direktīvas 4. panta 1.–3. punkts ir izteikti šādi:

“1. Dalībvalstis visās procedūrās norāda atbildīgo iestādi, kas būs atbildīga par pieteikumu atbilstīgu izvērtēšanu saskaņā ar šo direktīvu. Dalībvalstis nodrošina, ka šādi iestādei tiek piešķirti atbilstoši līdzekļi, tostarp pietiekami kompetenti darbinieki, lai pildītu tās uzdevumus saskaņā ar šo direktīvu.

2. Dalībvalstis var noteikt, ka iestāde, kas nav 1. punktā minētā iestāde, ir atbildīga par:

a) lietām saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes] Regulu (ES) Nr. 604/2013 [(2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2013, L 180, 31. lpp.)]; un

b) atļaujas piešķiršanu vai atteikumu ieceļot saskaņā ar procedūru, kas minēta 43. pantā, ievērojot tajā izklāstītos nosacījumus un pamatojoties uz atbildīgās iestādes argumentētu atzinumu.

3. Dalībvalstis nodrošina, lai 1. punktā minētās atbildīgās iestādes darbinieki būtu pienācīgi apmācīti. Šajā nolūkā dalībvalstis nodrošina attiecīgu apmācību [..]. Dalībvalstis arī ņem vērā attiecīgo apmācību, ko izveidojis un izstrādājis Eiropas Patvēruma atbalsta birojs (EPAB). Personas, kuras saskaņā ar šo direktīvu intervē pieteikuma iesniedzējus, vispārīgi pārzina arī problēmas, kas varētu negatīvi ietekmēt pieteikuma iesniedzēju spēju sniegt interviju – piemēram, pazīmes, ka pieteikuma iesniedzējs agrāk varētu būt bijis pakļauts spīdzināšanai.”

10 Šīs pašas direktīvas 10. panta 2. un 3. punktā ir noteikts:

“2. Izskatot starptautiskās aizsardzības pieteikumus, atbildīgā iestāde vispirms nosaka, vai pieteikuma iesniedzēji ir kvalificējami kā bēgļi, un, ja nē, tad nosaka, vai pieteikuma iesniedzēji ir tiesīgi saņemt alternatīvo aizsardzību.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka atbildīgās iestādes lēmumi par starptautiskās aizsardzības pieteikumiem tiek pieņemti pēc atbilstīgas izskatīšanas. Šajā nolūkā dalībvalstis nodrošina, ka:

[..]

d) darbiniekiem, kas izskata pieteikumus un pieņem lēmumus, ir iespēja vajadzības gadījumā konsultēties ar ekspertiem par konkrētiem jautājumiem, piemēram, par medicīnu, kultūru, reliģiju, ar bērniem saistītiem jautājumiem vai dzimumu jautājumiem.”

11 Direktīvas 2013/32 11. panta “Prasības attiecībā uz atbildīgās iestādes lēmumu” 2. punkts ir izteikts šādā redakcijā:

“Dalībvalstis arī nodrošina, ka, ja pieteikums tiek noraidīts attiecībā uz bēgļa statusu un/vai alternatīvās aizsardzības statusu, lēmumā tiek sniegts faktiskais un juridiskais pamatojums, un informācija, kā apstrīdēt negatīvu lēmumu, tiek sniegta rakstiski.

[..]”

12 Šīs direktīvas 12. pantā ir paredzētas vairākas garantijas pieteikuma iesniedzējiem.

13 Minētās direktīvas 23. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Dalībvalstis nodrošina, ka juridiskais konsultants vai cits padomdevējs, kuru kā tādu pieļauj vai atļauj valsts tiesību akti un kurš sniedz palīdzību vai pārstāv pieteikuma iesniedzēju saskaņā ar valsts tiesību aktu noteikumiem, var piekļūt informācijai pieteikuma iesniedzēja lietā, uz kuras pamata ir pieņemts lēmums vai tiks pieņemts lēmums.

Dalībvalstis var izdarīt izņēmumu gadījumā, ja šādas informācijas vai avotu atklāšana varētu kaitēt valsts drošībai, to organizāciju vai personu drošībai, kas sniedz informāciju, vai to personu drošībai, uz ko informācija attiecas, vai ja varētu tikt kompromitētas izmeklēšanas intereses saistībā ar starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, ko veic dalībvalstu kompetentās iestādes, vai dalībvalstu starptautiskās attiecības. Šādos gadījumos dalībvalstis:

a) V nodaļā minētajām iestādēm nodrošina piekļuvi šādai informācijai vai avotiem; un

b) valsts tiesību aktos paredz procedūras, ar ko garantē, ka tiek ievērotas pieteikuma iesniedzēja tiesības uz aizstāvību.

Attiecībā uz b) apakšpunktu piekļuvi šādai informācijai vai avotiem dalībvalstis var jo īpaši piešķirt juridiskajam konsultantam vai citam padomdevējam, kas ir izgājis drošības pārbaudi, ciktāl informācija ir saistīta ar pieteikuma izskatīšanu vai lēmuma pieņemšanu par starptautiskās aizsardzības atņemšanu.”

14 Šīs pašas direktīvas 45. pantā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka, ja kompetentā iestāde apsver iespēju atņemt starptautisko aizsardzību trešās valsts valstspiederīgajam vai bezvalstniekam saskaņā ar Direktīvas 2011/95/ES 14. vai 19. pantu, attiecīgā persona saņem šādas garantijas:

- a) tikt informētai rakstiski, ka kompetentā iestāde atkārtoti izskata viņa kā starptautiskās aizsardzības saņēmēja atbilstību, kā arī par šādas atkārtotas izskatīšanas iemesliem; un
- b) saņemt iespēju sniegt pamatojumu par to, kāpēc viņa starptautisko aizsardzību nevajadzētu atņemt, personiskajā intervijā [..].

3. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās iestādes lēmums atņemt starptautisko aizsardzību tiek sniegts rakstiski. Lēmumā tiek norādīts juridiskais un faktiskais pamatojums, un informāciju, kā apstrīdēt lēmumu, sniedz rakstiski.

4. Tiklīdz kompetentā iestāde ir pieņēmusi lēmumu atņemt starptautisko aizsardzību, vienlīdz ir piemērojams 20. pants, 22. pants, 23. panta 1. punkts un 29. pants.

5. Atkāpjoties no šā panta 1. līdz 4. punkta, dalībvalsts var pieņemt lēmumu, ka starptautiskā aizsardzība tiek zaudēta pēc likuma, ja starptautiskās aizsardzības saņēmējs ir nepārprotami atteicies no viņa atzīšanas par tādu. Dalībvalsts var paredzēt arī, ka starptautiskā aizsardzība tiek zaudēta pēc likuma, ja starptautiskās aizsardzības saņēmējs ir kļuvis par minētās dalībvalsts valstspiederīgo.”

15 Direktīvas 2013/32 46. panta 1. punkts, kas ir ietverts tās V nodaļā “Pārsūdzības procedūras”, ir formulēts šādi:

“Dalībvalstis nodrošina, ka pieteikuma iesniedzējiem ir tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību tiesā saistībā ar:

- a) pieņemto lēmumu par to starptautiskās aizsardzības pieteikumu, tostarp lēmumu:
 - i) uzskatīt pieteikumu par nepamatotu attiecībā uz bēgļa un/vai alternatīvās aizsardzības statusu;

[..]

- c) lēmumu atņemt starptautisko aizsardzību saskaņā ar 45. pantu.”

Ungārijas tiesības

16 *Menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény* (2007. gada Likums Nr. LXXX par patvēruma tiesībām) 57. panta 1. un 3. punktā ir noteikts:

“1. Šī likuma reglamentētajos procesos valsts specializētā iestāde sniedz atzinumu par speciāliem jautājumiem, kuru vērtējums administratīvā procesā ietilpst tās kompetencē.

[..]

3. Patvēruma jautājumos kompetentā iestāde nevar atkāpties no valsts specializētās iestādes atzinuma, ja lēmums par tajā aplūkotojumiem neietilpst tās kompetencē.

[..]”

17 *Minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény* (2009. gada Likums Nr. CLV par klasificētās informācijas aizsardzību) 11. pantā ir paredzēts:

“1. Attiecīgajai personai ir tiesības piekļūt saviem personas datiem, kuriem ir valsts klasificētas informācijas statuss, pamatojoties uz klasificētājas iestādes izsniegtu piekļuves atļauju un bez nepieciešamības saņemt personīgo drošības pielaidi. Lai varētu piekļūt valsts klasificētajai informācijai, ieinteresētajai personai ir jāiesniedz rakstisks paziņojums par konfidencialitāti un jāievēro noteikumi par valsts klasificētas informācijas aizsardzību.

2. Pēc ieinteresētās personas pieteikuma klasificētāja iestāde 15 dienu laikā lemj par piekļuves atļaujas piešķiršanu. Klasificētāja iestāde atsaka piekļuves atļauju, ja piekļuve informācijai kaitē klasifikācijas pamatā esošajām sabiedrības interesēm. Klasificētājai iestādei ir jāpamato atteikums piešķirt piekļuves atļauju.

3. Ja piekļuves atļauja tiek atteikta, ieinteresētā persona var apstrīdēt šo lēmumu administratīvā tiesvedībā [..].”

18 Šī likuma 12. panta 1. punktā ir noteikts:

“Klasificētās informācijas pārzinis var liegt datu subjektam tiesības piekļūt saviem personas datiem, ja, īstenojot šīs tiesības, tiek apdraudētas klasifikācijas pamatā esošās sabiedrības intereses.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

19 2002. gadā Ungārijas tiesa GM piesprieda brīvības atņemšanas sodu par narkotisko vielu tirdzniecību.

20 Izciešot šo sodu, viņš 2005. gadā iesniedza patvēruma pieteikumu Ungārijā. Pēc šī pieteikuma viņam tika piešķirts “uzņemtas personas” statuss, kuru viņš zaudēja 2010. gadā.

21 Pēc jauna patvēruma pieteikuma iesniegšanas GM ar *Fővárosi Törvényszék* (Galvaspilsētas Budapeštas tiesa, Ungārija) 2012. gada 29. jūnija spriedumu tika piešķirts bēgļa statuss.

22 Ar 2019. gada 15. jūlija lēmumu galvenā pārvalde atņēma GM bēgļa statusu un atteicās piešķirt viņam alternatīvās aizsardzības statusu, vienlaikus attiecībā uz viņu piemērojot neizraidīšanas principu. Šis lēmums tika pieņemts, pamatojoties uz *Alkotmányvédelmi Hivatal* (Konstitūcijas aizsardzības birojs, Ungārija) un *Terrorelhárítási Központ* (Terorisma apkarošanas centrs, Ungārija; turpmāk tekstā kopā – “specializētās iestādes”) sniegtu nemotivētu atzinumu, kurā šīs abas iestādes secināja, ka GM uzturēšanās apdraud valsts drošību.

23 GM par šo nolēmumu cēla prasību iesniedzējtiesā.

24 Šai tiesai vispirms ir šaubas par Ungārijas tiesiskā regulējuma par piekļuvi klasificētajai informācijai saderību ar Direktīvas 2013/32 23. pantu un atsevišķām Hartas tiesību normām.

- 25 Minētā tiesa norāda, ka no *Kúria* (Augstākā tiesa, Ungārija) judikatūras izriet, ka tādā situācijā kā pamatlietā, lai izvērtētu lēmuma par starptautisko aizsardzību tiesiskumu, attiecīgās personas procesuālās tiesības garantē kompetentajai tiesai sniegtā iespēja iepazīties ar konfidenciālo informāciju, uz kuru ir balstīts specializēto iestāžu viedoklis.
- 26 Tomēr ne attiecīgajai personai, ne tās pārstāvim saskaņā ar Ungārijas tiesisko regulējumu nav konkrētas iespējas izteikties par šo iestāžu nemotivēto atzinumu. Lai gan tām, protams, ir tiesības iesniegt piekļuves pieteikumu konfidenciālai informācijai par šo personu, tās katrā ziņā administratīvajā procesā vai tiesvedībā nevarot izmantot konfidenciālo informāciju, kurai tām ir piešķirta piekļuve.
- 27 Turpinājumā iesniedzējtiesa vaicā, vai ar Savienības tiesībām ir saderīga Ungārijas tiesībās paredzētā norma, saskaņā ar kuru galvenajai pārvaldei ir jābalstās uz specializēto iestāžu izsniegtu nemotivētu atzinumu, un tā pati nevar pārbaudīt izslēgšanas klauzulas piemērošanu tajā izskatāmajā lietā, līdz ar to tā savu lēmumu var pamatot, tikai atsaucoties uz šo nemotivēto atzinumu. Proti, šī tiesa uzskata, pirmkārt, ka šīs specializētās iestādes neatbilst Direktīvā 2013/32 noteiktajiem nosacījumiem, lai veiktu šādu pārbaudi, kā arī pieņemtu šādu lēmumu, un, otrkārt, ka konkrētā valsts tiesību norma var radīt šķērslī no Savienības tiesībām izrietošo procesuālo garantiju piemērošanai.
- 28 Visbeidzot – minētā tiesa jautā, cik lielā mērā, izvērtējot, vai pēc bēgļa statusa atņemšanas ir jāpiešķir, iespējams, alternatīvā aizsardzība, var ņemt vērā notiesāšanu par pirms 16 gadiem izciestu sodu, par kuru jau bija zināms iestādēm, kas piešķīra bēgļa statusu, un kuru šīs iestādes nebija ņēmušas vērā, atsakoties piešķirt šo statusu.
- 29 Šādos apstākļos *Fővárosi Törvényszék* (Galvaspilsētas Budapeštas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Direktīvas [2013/32] 11. panta 2. punkts, 12. panta 1. punkta ievaddaļa un d) apakšpunkts un 2. punkts, 23. panta 1. punkts – it īpaši tā otrā daļa, ievaddaļa un b) apakšpunkts un 45. panta 1. punkts un 3.–5. punkts – ņemot vērā Hartas 47. pantu – ir jāinterpretē tādējādi, ka, pirmkārt, gadījumā, ja ir piemērojams Direktīvas [2013/32] 23. panta 1. punktā minētais izņēmums saistībā ar valsts drošības apsvērumiem dalībvalsts iestādei, kura starptautiskās aizsardzības jomā pieņem lēmumu noraidīt pieteikumu vai atņemt statusu, pamatojoties uz valsts drošības apsvērumiem, un, otrkārt, specializētajām iestādēm, kuras ir noteikušas informācijas konfidencialitāti, ir jāpārlicinās, ka pieteikuma iesniedzējam, bēglim vai ārvalstniekam, kuram ir piešķirta alternatīvā aizsardzība, tāpat kā tā juridiskajam pārstāvim katrā ziņā tiek nodrošinātas tiesības piekļūt vismaz būtiskajai konfidenciālajai vai klasificētajai informācijai vai datiem, ar kuriem ir pamatots lēmums, kura pamatā ir minētie apsvērumi, un izmantot šo informāciju vai datus ar lēmumu saistītajā procesā, tad, ja atbildīgā iestāde apgalvo, ka šādas informācijas sniegšana būtu pretrunā valsts drošības apsvērumiem?
- 2) Apstiprinošas atbildes gadījumā – kas tieši ir jāsaprot ar “būtisko” konfidenciālo pamatojumu, kas ir šāda lēmuma pamatā, piemērojot Direktīvas [2013/32] 23. panta 1. punktu – it īpaši tā otro daļu, ievaddaļu un b) apakšpunktu un ņemot vērā Hartas 41. un 47. panta kontekstu?

- 3) Vai Direktīvas [2011/95] 14. panta 4. punkts, ievaddaļa un a) apakšpunkts un 17. panta 1. punkts, ievaddaļa un d) apakšpunkts, kā arī Direktīvas [2013/32] 45. panta 1. punkts, ievaddaļa un a) apakšpunkts un 3. un 4. punkts, kā arī tās 49. apsvērums ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru bēgļa vai ārvalstnieka, kuram ir piešķirta alternatīvā aizsardzība, statusa atņemšana vai izslēgšana no šāda statusa tiek īstenota, izmantojot lēmumu, kuram nav norādīts pamatojums un kurš ir balstīts vienīgi uz automātisku atsauci uz specializēto iestāžu izdotu saistošu un imperatīvu atzinumu, kuram arī nav norādīts pamatojums un kurā ir noteikts, ka pastāv valsts drošības apdraudējums?
- 4) Vai Direktīvas [2013/32] 20. un 34. apsvērums, 4. pants un 10. panta 2. punkts un 3. punkts – it īpaši d) apakšpunkts, kā arī Direktīvas [2011/95] 14. panta 4. punkts, ievaddaļa un a) apakšpunkts un 17. panta 1. punkts, ievaddaļa un d) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru specializētās iestādes veic izslēgšanas pamatu pārbaudi un pieņem lēmumu pēc būtības procedūrā, kas neatbilst Direktīvas [2013/32] un Direktīvas [2011/95] materiālajām un procesuālajām normām?
- 5) Vai Direktīvas [2011/95] 17. panta 1. punkts, ievaddaļa un b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj izslēgšanu, pamatojoties uz apstākli vai noziedzīgu nodarījumu, kas jau bija zināms pirms sprieduma, kas stājies spēkā, vai galīgā lēmuma par bēgļa statusa atzīšanu pieņemšanas, bet nav bijis pamats izslēgšanai ne attiecībā uz minētā statusa atzīšanu, ne arī alternatīvo aizsardzību?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un otro jautājumu

- 30 Ar pirmo un otro jautājumu, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2013/32 11. panta 2. punkts, 12. panta 1. un 2. punkts, 23. panta 1. punkts, kā arī 45. panta 1. un 3.–5. punkts, lasot tos Hartas 41. un 47. panta kontekstā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā paredzēts, ka tad, ja lēmums, ar ko noraida starptautiskās aizsardzības pieteikumu vai atceļ šādu aizsardzību, ir pamatots ar informāciju, kuras izpaušana apdraudētu konkrētās dalībvalsts iekšējo drošību, attiecīgā persona vai tās padomdevējs var piekļūt šai informācijai tikai pēc tam, kad ir saņēmis attiecīgu atļauju šim mērķim, viņiem nedrīkst darīt zināmu pat šādu lēmumu pamatojuma būtību, un viņi nekādā gadījumā nedrīkst izmantot informāciju, kurai viņi, iespējams, ir piekļuvuši, administratīvā vai tiesas procesa vajadzībām.
- 31 Vispirms ir jānorāda, ka, pirmkārt, lai gan iesniedzējtiesa pirmajā un otrajā jautājumā atsauca uz Direktīvas 2013/32 11. panta 2. punktu, 12. panta 1. un 2. punktu, kā arī 45. panta 1., 3. un 5. punktu, šīm tiesību normām nav tiešas nozīmes, lai atbildētu uz šiem jautājumiem, jo tie galvenokārt attiecas uz šīs direktīvas 23. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem par piekļuvi lietas materiālos iekļautajai informācijai.
- 32 Otrkārt, pirmajā jautājumā minētais Direktīvas 2013/32 45. panta 4. punkts savukārt ir jāņem vērā, lai atbildētu uz pirmo un otro jautājumu, jo šajā tiesību normā ir precizēts, ka šīs direktīvas 23. panta 1. punkts ir piemērojams starptautiskās aizsardzības atņemšanas procedūrās, tiklīdz kompetentā iestāde ir pieņēmusi lēmumu atsaukt šo aizsardzību.

- 33 Tādējādi no minētās direktīvas 45. panta 4. punkta izriet, ka tās 23. panta 1. punktā paredzētie noteikumi ir saistoši ne tikai starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanas procedūrās, bet arī procedūrās par šīs aizsardzības atsaukšanu.
- 34 Treškārt, attiecībā uz Hartas 41. pantu, kuru iesniedzējtiesa ir minējusi savā otrajā jautājumā, ir jāatgādina, ka no minētā panta formulējuma skaidri izriet, ka tas ir adresēts nevis dalībvalstīm, bet vienīgi Eiropas Savienības iestādēm, organizācijām un struktūrām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 24. novembris, *Minister van Buitenlandse Zaken, C-225/19 un C-226/19*, EU:C:2020:951, 33. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 35 Tomēr Hartas 41. pantā ir atspoguļots vispārējs Savienības tiesību princips, kurš ir piemērojams dalībvalstīm, kad tās ievieš šīs tiesības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 24. novembris, *Minister van Buitenlandse Zaken, C-225/19 un C-226/19*, EU:C:2020:951, 34. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 36 Tālab šis princips ir jāņem vērā, lai precizētu pienākumus, kas dalībvalstīm uzlikti, īstenojot šīs direktīvas 23. panta 1. punktu.
- 37 Šajā ziņā jānorāda, ka Direktīvas 2013/32 23. panta 1. punkta pirmajā daļā ir paredzēts – dalībvalstis nodrošina, ka juridiskais konsultants vai cits padomdevējs, kurš par tādu ir atzīts vai pilnvarots valsts tiesību aktos un kurš palīdz attiecīgajai personai vai to pārstāv, piemērojot šīs tiesības, var piekļūt lietas materiālos iekļautajai informācijai, uz kuras pamata ir pieņemts vai tiks pieņemts lēmums.
- 38 Tomēr šīs direktīvas 23. panta 1. punkta otrajā daļā dalībvalstīm ir atļauts atkāpties no šī noteikuma, ja informācijas vai tās avotu izpaušana apdraudētu tostarp valsts drošību vai šādu avotu drošību.
- 39 Šādā gadījumā dalībvalstīm, pirmkārt, saskaņā ar minētās direktīvas 23. panta 1. punkta otrās daļas a) apakšpunktu ir jānodrošina piekļuve šai informācijai vai avotiem tiesām, kuru kompetencē ir lemt par lēmuma par starptautisko aizsardzību tiesiskumu, un, otrkārt, saskaņā ar šīs pašas direktīvas 23. panta 1. punkta otrās daļas b) apakšpunktu ieviest to valsts tiesībās procedūras, kas nodrošina, ka tiek ievērotas attiecīgās personas tiesības uz aizstāvību.
- 40 Kā ģenerālvokāts norādījis secinājumā 44. un 45. punktā, pirmais un otrais jautājums attiecas nevis uz kompetentajām tiesām piešķirtajām pilnvarām, bet uz attiecīgās personas tiesību uz aizstāvību ievērošanu un tādējādi tikai uz Direktīvas 2013/32 23. panta 1. punkta otrās daļas b) apakšpunktā paredzētā pienākuma interpretāciju.
- 41 Šajā ziņā, protams, ir jānorāda, ka šī pienākuma apjoms ir precizēts šīs direktīvas 23. panta 1. punkta trešajā daļā, saskaņā ar kuru, ņemot vērā tās 23. panta 1. punkta otrās daļas b) apakšpunktu, dalībvalstis jo īpaši var piešķirt piekļuvi lietas materiālos iekļautajai informācijai vai tās avotiem, kuru izpaušana apdraudētu valsts drošību, attiecīgās personas padomdevējam – kurš izgājis drošības pārbaudi –, ja šāda informācija vai avoti ir būtiski pieteikuma izskatīšanai vai lēmumam par starptautiskās aizsardzības atsaukšanu pieņemšanai.
- 42 Tomēr no šī 23. panta 1. punkta trešās daļas formulējuma un it īpaši no vārdu “jo īpaši” lietojuma skaidri izriet, ka šajā tiesību normā minētās procedūras īstenošana nav vienīgā dalībvalstīm paredzētā iespēja, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvas 2013/32 23. panta 1. punkta otrās daļas b) apakšpunktam, un ka tām tāpat nav pienākuma īstenot šādu procedūru.

- 43 Tā kā Direktīvā 2013/32 nav precizēts, kādā veidā dalībvalstīm jānodrošina attiecīgās personas tiesību uz aizstāvību ievērošana, ja tās piekļuve lietas materiāliem ir ierobežota, piemērojot šīs direktīvas 23. panta 1. punkta otro daļu, tad konkrētie šajā nolūkā izveidotie procedūru nosacījumi izriet no katras dalībvalsts tiesību sistēmas saskaņā ar dalībvalstu procesuālās autonomijas principu, tomēr ar nosacījumu, ka tie nav mazāk labvēlīgi par tiem, kas regulē līdzīgas iekšēja rakstura situācijas (līdzvērtības princips), un ka tie nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi grūtu Savienības tiesību sistēmā piešķirto tiesību izmantošanu (efektivitātes princips) (pēc analogijas skat. spriedumus, 2020. gada 4. jūnijs, *C. F.* (Nodokļu revīzija), C-430/19, EU:C:2020:429, 34. punkts, kā arī 2020. gada 9. septembris, *Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides* (Vēlāka pieteikuma noraidījums – Prasības celšanas termiņš), C-651/19, EU:C:2020:681, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 44 Tāpat jāatgādina, ka dalībvalstīm, istenojot Savienības tiesības, ir jānodrošina gan no tiesībām uz labu pārvaldību izrietošo prasību ievērošana, kā tas norādīts šī sprieduma 35. punktā, gan Hartas 47. panta pirmajā daļā nostiprināto tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību ievērošana (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2019. gada 19. decembris, *Deutsche Umwelthilfe*, C-752/18, EU:C:2019:1114, 34. punkts, un 2020. gada 14. maijs, *Agrobet CZ*, C-446/18, EU:C:2020:369, 43. punkts), kuri attiecīgi administratīvajā procesā un iespējamā tiesvedībā nosaka attiecīgās personas tiesību uz aizstāvību ievērošanu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2014. gada 5. novembris, *Mukarubega*, C-166/13, EU:C:2014:2336, 45. punkts, un 2020. gada 11. marts, SF (Eiropas apcietināšanas orderis – Atpakaļnogādes garantija uz izpildes dalībvalsti), C-314/18, EU:C:2020:191, 58. punkts).
- 45 Šajā ziņā, pirmkārt, attiecībā uz administratīvo procesu, no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka tiesību uz aizstāvību ievērošana nozīmē, ka tāda lēmuma adresātam, kas būtiski skar tā intereses, dalībvalstu iestādēm, veicot pasākumus, kas ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā, ir jādod iespēja lietderīgi paust savu viedokli par elementiem, uz kuriem iestādes ir iecerējušas pamatot savu lēmumu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2019. gada 16. oktobris, *Glencore Agriculture Hungary*, C-189/18, EU:C:2019:861, 39. punkts, un 2021. gada 3. jūnijs, *Jumbocarry Trading*, C-39/20, EU:C:2021:435, 31. punkts).
- 46 Šīs prasības mērķis tostarp starptautiskās aizsardzības procedūras ietvaros ir ļaut atbildīgajai iestādei, pilnībā pārzinot lietas apstākļus, individuāli izvērtēt visus atbilstošos faktus un apstākļus, kuri prasa, lai lēmuma adresāts varētu labot kļūdu vai sniegt šādu informāciju par savu personisko situāciju, kas liecinātu par labu tam, lai lēmums tiktu pieņemts vai netiktu pieņemts vai tam būtu noteikts saturs (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 9. februāris, *M*, C-560/14, EU:C:2017:101, 32. un 37. punkts, kā arī 2017. gada 26. jūlijs, *Sacko*, C-348/16, EU:C:2017:591, 35. punkts).
- 47 Tā kā minētā prasība noteikti nozīmē, ka šim adresātam, ja tas notiek ar padomdevēja starpniecību, tiek sniegta konkrēta iespēja iepazīties ar faktiem, ar kuriem iestāde ir iecerējusi pamatot savu lēmumu, tiesību uz aizstāvību ievērošanas sekas ir tiesības piekļūt visiem lietas materiāliem administratīvajā procesa laikā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2019. gada 16. oktobris, *Glencore Agriculture Hungary*, C-189/18, EU:C:2019:861, 51.–53. punkts un tajos minētā judikatūra).
- 48 Otrkārt, attiecībā uz tiesvedību – tiesību uz aizstāvību ievērošana, kas it īpaši ir jāievēro procedūrās, kuras attiecas uz starptautiskās aizsardzības jomā celtajām prasībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 26. jūlijs, *Sacko*, C-348/16, EU:C:2017:591, 32. punkts), nozīmē, ka prasītājs var piekļūt ne tikai attiecībā uz viņu pieņemtā lēmuma pamatojumam, bet arī visiem lietas materiāliem, uz kuriem ir balstījusies iestāde, lai varētu efektīvi paust savu nostāju par šiem

- elementiem (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 4. jūnijs, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, 53. punkts, un 2018. gada 13. septembris, *UBS Europe* u.c., C-358/16, EU:C:2018:715, 61. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 49 Turklāt saskaņā ar sacikstes principu, kas ir daļa no Hartas 47. pantā paredzētajām tiesībām uz aizstāvību, procesa dalībniekiem ir tiesības iepazīties ar visiem lietas materiāliem vai tiesai iesniegtajiem apsvērumiem, lai varētu ietekmēt tiesas nolēmumu un apspriest izvirzītos apsvērumus (spriedums, 2013. gada 4. jūnijs, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, 55. punkts un tajā minētā judikatūra), lai persona, uz kuru attiecas lēmums par starptautisko aizsardzību, varētu iepazīties ar informāciju tās lietas materiālos, kas ir iesniegti tiesai, kurai ir jālemj par šī lēmuma pārsūdzību.
- 50 Tā kā Direktīvas 2013/32 23. panta 1. punkta otrās daļas b) apakšpunktā paredzētais pienākums ir piemērojams tikai tad, ja attiecīgās personas tiesības piekļūt lietas materiāliem ir ierobežotas kāda no šajā tiesību normā minēto iemeslu dēļ, ir svarīgi atgādināt, ka tiesības uz aizstāvību nav absolūtas prerogātas un ka tādēļ tiesības piekļūt lietas materiāliem, kas izriet no šīm tiesībām, var ierobežot, pamatojoties uz līdzsvaru starp, no vienas puses, attiecīgās personas tiesībām uz labu pārvaldību un tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību un, no otras puses, interesēm, kas attaisno lietas materiālu neizpaušanu šai personai, jo īpaši, ja šīs intereses ir saistītas ar valsts drošību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 4. jūnijs, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, 54., 57. un 64. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 51 Ņemot vērā nepieciešamību ievērot Hartas 47. pantu, šī līdzsvarošana nevar izraisīt to, ka tiktu atņemta jebkāda attiecīgās personas tiesību uz aizstāvību efektivitāte un tiktu atņemtas Direktīvas 2013/32 45. panta 3. punktā paredzētās pārsūdzības tiesības, it īpaši nepaziņojot tai vai attiecīgā gadījumā tās padomdevējam vismaz tā pamatojuma būtību, ar kuru ir pamatots pret viņu pieņemtais lēmums (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 4. jūnijs, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, 65. punkts).
- 52 Tomēr šāda līdzsvarošana var novest pie tā, ka atsevišķus lietas materiālus attiecīgajai personai nepaziņo, ja šādu datu izpaušana var tieši un konkrēti apdraudēt attiecīgās dalībvalsts iekšējo drošību, tāda iemesla dēļ, ka šī izpaušana it īpaši var radīt apdraudējumu personu dzīvībai, veselībai vai brīvībai, vai atklāt izmeklēšanas metodes, ko īpaši izmanto iestādes, kurām uzticētas specializētas funkcijas saistībā ar valsts drošību, un tādējādi nopietni apgrūtināt vai pat liegt šo iestāžu uzdevumu izpildi nākotnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 4. jūnijs, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, 66. punkts).
- 53 Līdz ar to, lai gan Direktīvas 2013/32 23. panta 1. punkta otrajā daļā dalībvalstīm, it īpaši gadījumos, kad to prasa valsts drošība, ir atļauts nepiešķirt attiecīgajai personai tiešu piekļuvi visiem tās lietas materiāliem, šī tiesību norma, neievērojot efektivitātes principu, tiesības uz labu pārvaldību un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, nevar tikt interpretēta tādējādi, ka ar šo tiesību normu kompetentajām iestādēm ir atļauts nostādīt šo personu situācijā, kurā ne šī persona, ne tās padomdevējs nevarētu pienācīgi iepazīties ar lietas materiālu noteicošo elementu būtību – attiecīgā gadījumā saistībā ar konkrēto procedūru valsts drošības uzturēšanai.
- 54 Šajā kontekstā ir jākonstatē, pirmkārt, ka tad, ja lietas materiālos iekļautās informācijas izpaušana ir ierobežota valsts drošības apsvērumu dēļ, attiecīgās personas tiesību uz aizstāvību ievērošanu pietiekami nenodrošina šīs personas iespēja noteiktos apstākļos saņemt atļauju piekļūt šai informācijai, kas papildināta ar pilnīgu aizliegumu izmantot šādi iegūto informāciju administratīvā procesa vai iespējamās tiesvedības vajadzībām.

- 55 No šī sprieduma 45.–49. punktā atgādinātajām prasībām, kas izriet no tiesību uz aizstāvību ievērošanas principa, izriet, ka tiesību piekļūt lietas materiālos iekļautajai informācijai mērķis ir ļaut attiecīgajai personai – vajadzības gadījumā ar padomdevēja starpniecību – kompetentajās iestādēs vai tiesās paust savu viedokli par šo informāciju un par tās atbilstību pieņemamajam vai pieņemtajam nolēmumam.
- 56 Līdz ar to procedūra, kas attiecīgajai personai vai tās padomdevējam sniedz iespēju piekļūt šai informācijai, aizliedzot izmantot minēto informāciju administratīvā procesa vai iespējamās tiesvedības vajadzībām, nav pietiekama, lai saglabātu šīs personas tiesības uz aizstāvību, un tātad nevar tikt uzskatīta par tādu, kas ļautu dalībvalstij izpildīt Direktīvas 2013/32 23. panta 1. punkta otrās daļas b) apakšpunktā paredzēto pienākumu.
- 57 Otrkārt, tā kā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu un Ungārijas valdības apsvērumiem izriet, ka pamatlietā aplūkotais tiesiskais regulējums ir balstīts uz apsvērumu, ka attiecīgās personas tiesības uz aizstāvību ir pietiekami nodrošinātas ar kompetentās tiesas tiesībām piekļūt lietas materiāliem, ir svarīgi uzsvērt, ka šādas tiesības nevar aizstāt attiecīgās personas vai tās padomdevēja piekļuvi šajos lietas materiālos iekļautajai informācijai.
- 58 Tādējādi papildus tam, ka šī iespēja nav piemērojama administratīvajā procesā, tiesību uz aizstāvību ievērošana nozīmē nevis to, ka kompetentās tiesas rīcībā ir visi elementi, kuriem ir nozīme lēmuma pieņemšanā, bet gan to, ka attiecīgā persona – vajadzības gadījumā ar padomdevēja starpniecību – var aizstāvēt savas intereses, paužot viedokli par šiem elementiem.
- 59 Šo vērtējumu turklāt apstiprina apstākļi, ka no paša Direktīvas 2013/32 23. panta 1. punkta otrās daļas formulējuma izriet, ka Savienības likumdevējs ir uzskatījis, ka kompetento tiesu piekļuve lietas materiālos iekļautajai informācijai un tādu procedūru ieviešana, kas nodrošina, ka tiek ievērotas attiecīgās personas tiesības uz aizstāvību, ir divas atšķirīgas un kumulatīvas prasības.
- 60 Ņemot vērā visus šos apstākļus, uz pirmo un otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2013/32 23. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar šīs direktīvas 45. panta 4. punktu, un Savienības tiesību vispārējā principa par tiesībām uz labu pārvaldību, kā arī Hartas 47. panta kontekstā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir pretrunā tādām valsts tiesiskajam regulējumam, kurā paredzēts, ka tad, ja lēmums, ar ko noraida starptautiskās aizsardzības pieteikumu vai atceļ šādu aizsardzību, ir pamatots ar informāciju, kuras izpaušana apdraudētu konkrētās dalībvalsts iekšējo drošību, attiecīgā persona vai tās padomdevējs var piekļūt šai informācijai tikai pēc tam, kad ir saņēmis atļauju šim nolūkam, viņiem nedrīkst darīt zināmu pat šādu lēmumu pamatojuma būtību, un tie nekādā gadījumā administratīvā vai tiesas procesa vajadzībām nedrīkst izmantot informāciju, kurai viņi ir piekļuvuši.

Par trešo un ceturto jautājumu

- 61 Ar trešo un ceturto jautājumu, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2011/95 14. panta 4. punkta a) apakšpunkts un 17. panta 1. punkta d) apakšpunkts, kā arī Direktīvas 2013/32 4. pants, 10. panta 2. punkts un 45. panta 1., 3. un 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru atbildīgajai iestādei sistemātiski ir pienākums – ja iestādes, kurām ir uzticētas specializētas funkcijas saistībā ar valsts drošību, nemotivētā atzinumā, ir konstatējušas, ka persona to apdraud, – nepiešķirt šai personai alternatīvo aizsardzību vai atsaukt šai personai iepriekš piešķirto starptautisko aizsardzību, pamatojoties uz šo atzinumu.

- 62 Pirmkārt, ir jānorāda, ka Direktīvā 2013/32 ir paredzēts, ka dalībvalstis piešķir īpašu lomu “atbildīgajai iestādei”, kura šīs direktīvas 2. panta f) punktā ir definēta kā jebkura ar tieslietām saistīta vai administratīva struktūra dalībvalstī, kas atbildīga par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu un kas ir kompetenta, lai šādos gadījumos pieņemtu lēmumus pirmajā instancē.
- 63 Tādējādi minētās direktīvas 4. panta 1. punkta pirmajā teikumā paredzēts, ka dalībvalstis visās procedūrās norāda iestādi, kas būs atbildīga par pieteikumu atbilstīgu izvērtēšanu saskaņā ar šo pašu direktīvu.
- 64 Turklāt no Direktīvas 2013/32 45. panta izriet, ka atbildīgajai iestādei ir jāizlemj, vai starptautiskā aizsardzība ir jāatsauc.
- 65 Šīs direktīvas 16. apsvērumā šajā ziņā ir precizēts – ir būtiski, ka attiecībā uz visiem starptautiskās aizsardzības pieteikumiem lēmumus pieņem, pamatojoties uz faktiem, un ka pirmajā instancē tos pieņem iestādes, kuru darbiniekiem ir piemērotas zināšanas vai tie ir saņēmuši vajadzīgo apmācību starptautiskās aizsardzības jomā.
- 66 Šajā nolūkā minētās direktīvas 4. panta 1. punkta otrajā teikumā ir prasīts, lai dalībvalstis nodrošina, ka šādai iestādei tiek piešķirti atbilstoši līdzekļi, tostarp pietiekams skaits kompetentu darbinieki, lai pildītu tās uzdevumus saskaņā ar minēto direktīvu. Tās 4. panta 3. punktā šis pienākums ir konkretizēts, nosakot detalizētākus pienākumus attiecībā uz šī personāla apmācību un zināšanām.
- 67 Tādējādi Savienības likumdevējs ir vēlējis nodrošināt, lai starptautiskās aizsardzības pieteikuma pārbaude ar tiesvedību saistītā vai administratīvā iestādē, kam ir īpaši līdzekļi un attiecīgajā jomā specializēts personāls, ir dalībvalstu piemēroto kopējo procedūru būtisks posms (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 16. jūlijs, *Addis*, C-517/17, EU:C:2020:579, 61. punkts), un šādai iestādei ir jālemj arī par starptautiskās aizsardzības atcelšanu.
- 68 Lai gan Direktīvas 2013/32 4. panta 2. punktā dalībvalstīm, protams, ir atļauts paredzēt, ka iestādei, kas nav atbildīgā iestāde, var uzticēt noteiktas funkcijas, kuras izsmēloši uzskaitītas starptautiskās aizsardzības jomā, ir jākonstatē, ka šīs funkcijas nevar attiekties uz starptautiskās aizsardzības pieteikumu izskatīšanu vai šīs aizsardzības atcelšanu, kas tālab noteikti ir jāpiešķir atbildīgajai iestādei.
- 69 Turklāt no Direktīvas 2013/32 10. panta 2. un 3. punkta skaidri izriet, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanas procedūra ir jāveic atbildīgajai iestādei un pēc atbilstošas izskatīšanas tā beidzas ar šīs iestādes pieņemtu lēmumu.
- 70 Konkrētāk – attiecībā uz iespējamā valsts drošības apdraudējuma ņemšanu vērā ir jānorāda, ka Direktīvas 2011/95 14. panta 4. punkta a) apakšpunktā dalībvalstīm ir atļauts atcelt bēglim piešķirto statusu, ja ir pamatots iemesls uzskatīt viņu par apdraudējumu tās dalībvalsts drošībai, kurā tas atrodas.
- 71 Savukārt šīs direktīvas 17. panta 1. punkta d) apakšpunktā ir paredzēts, ka trešās valsts valstspiederīgais ir izslēgts no to personu loka, kuras var saņemt alternatīvo aizsardzību, ja ir nopietni iemesli uzskatīt, ka viņš rada apdraudējumu tās dalībvalsts sabiedrībai vai drošībai, kurā viņš atrodas.

- 72 Lai piemērotu katru no šiem noteikumiem, kompetentajai iestādei katrā atsevišķā gadījumā ir jāvērtē tai zināmie precīzie fakti, lai noskaidrotu, vai pastāv nopietni iemesli uzskatīt, ka uz ieinteresētās personas situāciju, kura citādāk atbilst kritērijiem starptautiskās aizsardzības saņemšanai vai saglabāšanai, attiecas kāds no šajās tiesību normās minētajiem gadījumiem (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 31. janvāris, *Lounani*, C-573/14, EU:C:2017:71, 72. punkts, un 2018. gada 13. septembris, *Ahmed*, C-369/17, EU:C:2018:713, 55. punkts).
- 73 Šis vērtējums ir starptautiskās aizsardzības procedūras neatņemama sastāvdaļa, kura jāveic saskaņā ar Direktīvu 2011/95 un Direktīvu 2013/32 un kuru pretēji Ungārijas valdības apgalvotajam nevar ierobežot tikai ar attiecīgās personas vajadzību pēc starptautiskās aizsardzības izvērtēšanu.
- 74 Tādējādi no Direktīvas 2011/95 2. panta d) un f) punktā ietverto jēdzienu “bēglis” un “persona, kas tiesīga saņemt alternatīvo aizsardzību”, definīcijām izriet, ka šie jēdzieni attiecas uz personu, kurai ir ne tikai vajadzīga starptautiskā aizsardzība, bet kura turklāt neietilpst šajā direktīvā paredzēto izslēgšanas klauzulu piemērošanas jomā.
- 75 Tālab tikai atbildīgajai iestādei, ko kontrolē tiesa, ir jāvērtē visi atbilstošie fakti un apstākļi, tostarp tie, kuri attiecas uz Direktīvas 2011/95 14. un 17. panta piemērošanu, un pēc šī vērtējuma tā pieņems savu lēmumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 25. janvāris, F, C-473/16, EU:C:2018:36, 40. un 41. punkts).
- 76 Otrkārt, ir jāuzsver, ka saskaņā ar Direktīvas 2013/32 11. panta 2. punktu, ja pieteikums, kas attiecas uz bēgļa statusu un/vai alternatīvās aizsardzības statusu, tiek noraidīts, atbildīgās iestādes lēmums ir gan faktiski, gan juridiski pamatots.
- 77 Tāpat šīs direktīvas 45. panta 3. punktā ir paredzēts, ka kompetentās iestādes lēmumā par starptautiskās aizsardzības atcelšanu norāda faktisko un juridisko pamatojumu, uz kura šis lēmums ir balstīts.
- 78 Šādos gadījumos iemesli, kuru dēļ kompetentā iestāde ir pieņēmusi savu lēmumu, tātad ir jānorāda šajā lēmumā.
- 79 No iepriekš minētajiem apsvērumiem, kuri attiecas gan uz atbildīgās iestādes lomu, gan pienākumu norādīt pamatojumu, kas tai ir noteikts, izriet, ka šī iestāde nevar likumīgi aprobežoties ar citas iestādes pieņemta lēmuma īstenošanu, kas tai ir saistošs saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu, un tikai uz šī pamata pieņemt lēmumu nepiešķirt alternatīvās aizsardzības statusu vai atsaukt iepriekš piešķirtu starptautisko aizsardzību.
- 80 Tieši pretēji – atbildīgajai iestādei ir jābūt visai būtiskai informācijai un, ņemot vērā šo informāciju, jāveic pašai savs faktu un apstākļu vērtējums, lai noteiktu sava lēmuma būtību, kā arī to pilnībā pamatotu.
- 81 Turklāt no Direktīvas 2011/95 14. panta 4. punkta a) apakšpunkta formulējuma izriet, ka šai iestādei ir jābūt rīcības brīvībai, lai lemtu, vai apsvērumiem par attiecīgās dalībvalsts valsts drošību ir vai nav jāizraisa bēgļa statusa atcelšana, kas izslēdz, ka konstatējums, ka pastāv šīs drošības apdraudējums, automātiski nozīmē šādu atsaukšanu.

- 82 Protams, iepriekš minētie konstatējumi nekādā veidā neizslēdz, ka daļu no informācijas, ko kompetentā iestāde izmantojusi, lai veiktu savu vērtējumu, varētu sniegt iestādes, kurām uzticētas specializētas funkcijas saistībā ar valsts drošību, pēc savas ierosmes vai pēc atbildīgās iestādes pieprasījuma. Turklāt uz noteiktu šīs informācijas daļu vajadzības gadījumā var attiekties Direktīvas 2013/32 23. panta 1. punktā definētais konfidencialitātes režīms.
- 83 Tomēr, ņemot vērā atbildīgās iestādes funkcijas, šīs informācijas apjoms un tās atbilstība pieņemamajam lēmumam ir brīvi jāvērtē šai iestādei, kurai tādējādi nav jābalstās uz nemotivētu atzinumu, ko sniegušas iestādes, kurām uzticētas specializētas funkcijas saistībā ar valsts drošību, pamatojoties uz vērtējumu, kura faktiskais pamats tām nav paziņots.
- 84 Tā kā Ungārijas valdība apgalvo, ka saskaņā ar LESD 72. un 73. pantu šādām iestādēm piešķirtā loma ietilpst vienīgi dalībvalstu kompetencē, jāatgādina, ka šīs tiesību normas nevar interpretēt tādējādi, ka ar tām dalībvalstīm tiek piešķirtas pilnvaras nepiemērot Savienības tiesību normas, tikai atsaucoties uz pienākumiem saistībā ar sabiedriskās kārtības saglabāšanu un valsts drošības aizsardzību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 2. jūlijs, *Stadt Frankfurt am Main*, C-18/19, EU:C:2020:511, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 85 Taču šī valdība šajā ziņā ir tikai formulējusi vispārīgus apsvērumus, nepierādot, ka Ungārijas īpašā situācija noteiktos gadījumos attaisnotu to, ka tiek ierobežota atbildīgajām iestādēm piešķirtā loma.
- 86 Tālāb uz trešo un ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2013/32 4. panta 1. un 2. punkts, 10. panta 2. un 3. punkts, 11. panta 2. punkts, kā arī 45. panta 3. punkts, lasot tos kopsakarā ar Direktīvas 2011/95 14. panta 4. punkta a) apakšpunktu un 17. panta 1. punkta d) apakšpunktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru atbildīgā iestāde sistemātiski – ja iestādes, kurām uzticētas specializētas funkcijas saistībā ar valsts drošību, nemotivētā atzinumā ir konstatējušas, ka persona apdraud šo drošību, – nepiešķir šai personai alternatīvo aizsardzību vai atsauc minētajai personai iepriekš piešķirto starptautisko aizsardzību, balstoties uz šo atzinumu.

Par piekto jautājumu

- 87 Ar piekto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2011/95 17. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tas, ka pieteikuma iesniedzējam tiek liegta alternatīvā aizsardzība saskaņā ar šo tiesību normu, pamatojoties uz notiesāšanu, par kuru kompetentajām iestādēm jau bija zināms, kad tās šim pieteikuma iesniedzējam iepriekšējā procesa beigās piešķīra bēgļa statusu, kas viņam vēlāk tika atsaukts.
- 88 Direktīvas 2011/95 17. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts, ka trešās valsts valstspiederīgo izslēdz no to personu loka, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, ja ir nopietni iemesli uzskatīt, ka viņš ir izdarījis smagu noziegumu.
- 89 Tādējādi šajā tiesību normā paredzētie iemesli izslēgšanai no alternatīvās aizsardzības parasti attiecas uz smagiem noziegumiem, un tie nav ierobežoti ne ģeogrāfiski, ne laika ziņā, ne ar attiecīgo noziegumu raksturu (spriedumi, 2018. gada 13. septembris, *Ahmed*, C-369/17, EU:C:2018:713, 47. punkts, un 2020. gada 2. aprīlis, Komisija/Polija, Ungārija un Čehijas Republika (Starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju pagaidu pārceļšanas mehānisms), C-715/17, C-718/17 un C-719/17, EU:C:2020:257, 155. punkts).

- 90 Tālab Direktīvas 2011/95 17. panta 1. punkta b) apakšpunktā nekādā veidā nav paredzēts, ka smagajam noziegumam, uz kuru tā attiecas, jābūt izdarītam nesenā laikposmā vai ka gadījumā, ja pieteikuma iesniedzējs secīgi ir uzsācis vairākas starptautiskās aizsardzības procedūras, smags noziegums, kas nav uzskatīts par tādu, kas pamato izslēgšanas klauzulas piemērošanu pirmajā procedūrā, pēc tam vairs nevar tikt ņemts vērā. Tieši pretēji – frāzes “ir izslēgta” izmantošana šajā tiesību normā nozīmē, ka atbildīgajai iestādei nav rīcības brīvības, ja tā ir konstatējusi, ka attiecīgā persona ir izdarījusi smagu noziegumu.
- 91 Arī no citām Direktīvas 2011/95 vai Direktīvas 2013/32 tiesību normām neizriet, ka pēc bēgļa statusa atņemšanas atbildīgajai iestādei nākotnē būtu saistoši vērtējumi, kas veikti saistībā ar izslēgšanas klauzulas piemērošanu tās procedūras laikā, kuras rezultātā tika piešķirts šis statuss.
- 92 Ņemot to vērā, atbildīgā iestāde var atsaukties uz Direktīvas 2011/95 17. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzēto izslēgšanas iemeslu – kas attiecas uz apstākli, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs ir izdarījis smagu noziegumu, – vienīgi pēc tam, kad tā katrā konkrētajā gadījumā ir izvērtējusi tai zināmos precīzos faktus, lai noskaidrotu, vai pastāv nopietni iemesli uzskatīt, ka ieinteresētās personas – kura citādi atbilst kritērijiem, lai saņemtu pieprasīto statusu, – izdarītie nodarījumi atbilst šim izslēgšanas gadījumam, attiecīgā pārkāpuma smaguma novērtējumā veicot pilnīgu pārbaudi attiecībā uz visiem apstākļiem konkrētajā gadījumā (spriedums, 2020. gada 2. aprīlis, Komisija/Polija, Ungārija un Čehijas Republika (Starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju pagaidu pārceļšanas mehānisms), C-715/17, C-718/17 un C-719/17, EU:C:2020:257, 154. punkts).
- 93 Tālab uz piekto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2011/95 17. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā tas, ka pieteikuma iesniedzējs tiek izslēgts no alternatīvās aizsardzības saņemšanas saskaņā ar šo tiesību normu, pamatojoties uz notiesāšanu, par kuru kompetentajām iestādēm jau bija zināms, ja tās šim pieteikuma iesniedzējam iepriekšējā procesa beigās ir piešķirušas bēgļa statusu, kas vēlāk ir atsaukts.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 94 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospiež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/32/ES (2013. gada 26. jūnijs) par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai 23. panta 1. punkts, lasot to kopsakarā ar šīs direktīvas 45. panta 4. punktu, un Savienības tiesību vispārējā principa par tiesībām uz labu pārvaldību, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta kontekstā**

ir jāinterpretē tādējādi, ka:

tas ir pretrunā tādām valsts tiesiskajam regulējumam, kurā paredzēts, ka tad, ja lēmums, ar ko noraida starptautiskās aizsardzības pieteikumu vai atceļ šādu aizsardzību, ir pamatots ar informāciju, kuras izpaušana apdraudētu konkrētās dalībvalsts iekšējo drošību, attiecīgā persona vai tās padomdevējs var piekļūt šai informācijai tikai pēc

tam, kad ir saņēmis atļauju šim nolūkam, viņiem nedrīkst darīt zināmu pat šādu lēmumu pamatojuma būtību, un tie nekādā gadījumā nedrīkst administratīvā vai tiesas procesa vajadzībām izmantot informāciju, kurai viņi ir piekļuvuši.

- 2) Direktīvas 2013/32 4. panta 1. un 2. punkts, 10. panta 2. un 3. punkts, 11. panta 2. punkts, kā arī 45. panta 3. punkts, lasot tos kopsakarā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/95/ES (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu, un par piešķirtās aizsardzības saturu 17. panta 1. punkta b) apakšpunktu,**

ir jāinterpretē tādējādi, ka:

tiem ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru atbildīgā iestāde sistemātiski, ja iestādes, kurām uzticētas specializētās funkcijas saistībā ar valsts drošību, nemotivētā atzinumā, ir konstatējušas, ka persona apdraud šo drošību, nepiešķir šai personai alternatīvo aizsardzību vai atsauc minētajai personai iepriekš piešķirto starptautisko aizsardzību, balstoties uz šo atzinumu.

- 3) Direktīvas 2011/95 17. panta 1. punkta b) apakšpunkts**

ir jāinterpretē tādējādi, ka:

ka tam nav pretrunā tas, ka pieteikuma iesniedzējs tiek izslēgts no alternatīvās aizsardzības saņemšanas saskaņā ar šo tiesību normu, pamatojoties uz notiesāšanu, par kuru kompetentajām iestādēm jau bija zināms, ja tās šim pieteikuma iesniedzējam iepriekšējā procesa beigās ir piešķirušas bēgļa statusu, kas vēlāk ir atsaukts.

[Paraksti]